ప్రచురణార్ధమైన

భారత సర్వోన్నత న్యాయస్థానం

రాజస్థాన్ రాష్ట్రం

వర్సెస్

ది మేవార్ టెక్స్‌టైల్ మిల్స్ లిమిటెడ్, భిల్వారా మరియు ఇతరులు

తేది 17 మార్చి, 1954

సమానమైన అనులేఖనాలు: 1954 ఎఐఆర్ 396, 1954 ఎస్ సి ఆర్ 1229

(మెహర్ చంద్ మహాజన్, ప్రధమ న్యాయమూర్తి, ముఖర్జీయ, ఎస్. ఆర్. దాస్, వివియన్ బోస్ మరియు గులాం హసన్ న్యాయమూర్తులు)

పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టం (చట్టం 14/1947), విభాగం 7 (3) (ఎ) మరియు (బి) ద్వారా సవరించబడింది. పారిశ్రామిక వివాదాలలో 34 పారిశ్రామిక వివాదాల (అపిలేట్ ట్రిబ్యునల్) చట్టం (48/1950)- ఒక ఉన్నత న్యాయస్థానం న్యాయమూర్తి మరియు జిల్లా న్యాయమూర్తి – పూర్వపు జోధ్‌పూర్ రాష్ట్రంలో, ఉన్నత న్యాయస్థానం ఒక న్యాయమూర్తిని మరియు జిల్లా న్యాయమూర్తి, లను కలిగి ఉంటుందా.

అందించినది, విభాగం 7(3) (ఎ) మరియు (బి) పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టం (14/1947) కింద 34 యొక్కపారిశ్రామిక వివాదాలు (అపిలేట్ ట్రిబ్యునల్) చట్టం (48/1950) ద్వారా సవరించబడింది." ఉన్నత న్యాయస్థానం యొక్క ఒక న్యాయమూర్తి మరియు జిల్లా న్యాయమూర్తి" ఉన్నత

న్యాయస్థానం, న్యాయస్థానం మరియు జిల్లా న్యాయమూర్తిని పూర్వపు జోధ్‌పూర్ రాష్ట్రంలో కలిగి ఉంటుంది.

పౌర అప్పీలు అధికార పరిధి: సివిల్ అప్పీల్ నం. 103/ 1952. ద్విసభ్య ధర్మాసనం సివిల్ దరఖాస్తు నం. 21/1951, లో , రాజస్థాన్ ఉన్నత న్యాయస్థానం యొక్క 1951 ఆగస్టు , 10వ తేదీ నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి జోధ్‌పూర్ (వాంచూ మరియు బాప్నా న్యాయమూర్తి), పై భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 133 (1) (సి) కింద అప్పీల్ చేయబడింది–

అప్పీలుదారు తరపున రాజస్థాన్ *అడ్వకేట్ –జనరల్ కె ఎస్ హజెలా.*

ప్రతివాదుల తరుపున ఎవరు హాజరుకాలేదు.

1954, మార్చి 17, జోధ్‌పూర్, న్యాయస్థానం తీర్పును అందించినవారు

గులాం హసన్ , న్యాయమూర్తి. ఈ అప్పీల్ రాజస్థాన్ ఉన్నత న్యాయస్థానం మంజూరు చేసిన ధృవీకరణ పత్రం , తీర్పు మరియు ఆదేశానికి వ్యతిరేకంగా భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 133(సి) కిందకు తీసుకురాబడింది. ఆర్టికల్ 226 కింద ఉన్నత న్యాయస్థానం రిట్ దరఖాస్తులో ఒక శ్రీ సుఖ్‌దేవ్ నారాయణ్ నియామకం చెల్లదని మరియు పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టంలోని విభాగం 7 (నం. 14/1947) ప్రకారం అతను పారిశ్రామిక న్యాయస్థానంగా తీసుకున్న అన్ని ప్రొసీడింగ్‌లు శూన్యం మరియు చెల్లదు అని ఆదేశించింది.

శ్రీ సుఖ్‌దేవ్ నారాయణ్ ఇండస్ట్రియల్ ట్రిబ్యునల్‌గా పని చేయడం మానేశారని మరియు ప్రస్తుత అప్పీల్ నిరుపయోగంగా మారిందని మాకు సమాచారం అందింది , అయితే మన ముందు అప్పీలుదారుగా ఉన్న రాజస్థాన్ రాష్ట్రం తరపున అడ్వకేట్ –జనరల్ పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టం కింద

ట్రిబ్యునల్‌లు ఇచ్చే ఇతర అవార్డులను ఇది ప్రభావితం చేసే అవకాశం ఉన్నందున , నియామకం యొక్క చెల్లుబాటుపై ప్రశ్నను పరిష్కరించ వలసిందిగా మమ్మల్ని అభ్యర్థించారు. తదనుగుణంగా మేము మా నిర్ణయాన్ని అందజేస్తాము.

పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టంలోని విభాగం 7(3) ప్రకారం ట్రిబ్యునల్‌కు నిర్దేశించిన అర్హతలను ఆయన పూర్తి చేయనందున శ్రీ సుఖ్‌దేవ్ నారాయణ్ నియామకం చెల్లుబాటు కాదా అనేది ఈ కేసులో ప్రమేయం ఉన్న ప్రశ్న. విభాగం 7(3) ఇకపై పారిశ్రామిక చట్టంగా పేర్కొనబడింది, అది ఈవిధంగా చెప్పింది :-

"ట్రిబ్యునల్‌లో ఒక సభ్యుడు మాత్రమే ఉంటే , ఆ సభ్యుడు , మరియు ఇద్దరు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ మంది సభ్యులను కలిగి ఉన్న చోట, ట్రిబ్యునల్ ఛైర్మన్ ఉంటాడు, ఒక వ్యక్తి ఎవరైతే-

(ఎ) ఉన్నత న్యాయస్థానం న్యాయమూర్తిగా ఉన్నారు లేదా ఉంటున్నారు; లేదా

(బి) జిల్లా న్యాయమూర్తిగా ఉన్నారు లేదా ఉంటున్నారు

..................................."

1950 జనవరి , 24న రాజ్‌ప్రముఖ్ చేత రాజస్థాన్ కేంద్ర చట్టాల ఆర్డినెన్స్ , 1950 (ఆర్డినెన్స్ 4/1950) యొక్క అనుసరణ ద్వారా పారిశ్రామిక చట్టం రాజస్థాన్‌కు వర్తించబడింది. ఈ అనుసరణ ద్వారా పారిశ్రామిక చట్టంలోని విభాగం 7 రాజస్థాన్‌కు వర్తించబడుతుంది. శ్రీ సుఖ్‌దేవ్ నారాయణ్ అక్టోబర్ 9, 1950 న ఈ క్రింది విధంగా అమలు చేయబడిన నోటిఫికేషన్ ద్వారా నియమితులయ్యారు:-

"పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టం , 1947 (13/1947) లోని విభాగం 7 ద్వారా అందించబడిన అధికారాల అమలులో రాజస్థాన్ ప్రభుత్వం , శ్రీ సుఖ్‌దేవ్ నారాయణ్ , ఉన్నత న్యాయస్థానం , విశ్రాంతి

న్యాయమూర్తితో కూడిన పారిశ్రామిక ట్రిబ్యునల్‌ను , రాజస్థాన్‌లోని భిల్వారాలోని మేవార్ టెక్స్‌టైల్ మిల్స్ లిమిటెడ్‌లో పారిశ్రామిక వివాదానికి సంబంధించి పూర్వపు జోధ్‌పూర్ రాష్ట్రం , ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

శ్రీ సుఖ్‌దేవ్ నారాయణ్ నియామకాన్ని ప్రతివాది అభ్యంతరం వ్యక్తం చేశారు , విభాగం 7(3) లోని " ఉన్నత న్యాయస్థానం యొక్క ఒక న్యాయమూర్తి" అనే పదానికి "రాజస్థాన్ ఉన్నత న్యాయస్థానం కింద స్థాపించబడిన రాజస్థాన్ కోసం ఉన్నత న్యాయస్థానం న్యాయమూర్తి" అని అర్థం. ఆర్డినెన్స్ , 1949" మరియు శ్రీ సుఖ్‌దేవ్ నారాయణ్ పూర్వపు జోధ్‌పూర్ రాష్ట్ర , ఉన్నత న్యాయస్థానం న్యాయమూర్తిగా ఉన్నందున, పారిశ్రామిక చట్టంలోని విభాగం 7(3) ప్రకారం ఆయన ఉన్నత న్యాయస్థానం న్యాయమూర్తిగా ఉండలేరు. ఈ అభ్యంతరాన్ని ఉన్నత న్యాయస్థానం సమర్థించింది.

నోటిఫికేషన్‌లో శ్రీ సుఖ్‌దేవ్ నారాయణ్ నియామకం అతను జోధ్‌పూర్ ఉన్నత న్యాయస్థానం విశ్రాంతి న్యాయమూర్తి అనే వాస్తవం ఆధారంగా ఉన్నప్పటికీ , వాదనలలో అతను మాజీ ఉన్నత న్యాయస్థానం న్యాయమూర్తిగా నియామకానికి అర్హత లేకపోయినా కూడా మాజీ జిల్లా న్యాయమూర్తిగా నియామకానికి అతను ఖచ్చితంగా అర్హత కలిగి ఉన్నాడు అని వాదించారు. ఈ వాదనను ఉన్నత న్యాయస్థానం తోసిపుచ్చింది. రాజస్థాన్ యొక్క సమైక్య రాష్ట్రం 1949 ఏప్రిల్, 7న ఉనికిలోకి వచ్చినట్లు కనిపిస్తోంది మరియు మత్స్య రాష్ట్రం మే 15, 1949న దానితో విలీనం చేయబడింది. 1950 ఆర్డినెన్స్ నం. 4లోని విభాగం 5 ఇలా పేర్కొంది:

"రాజస్థాన్‌కు ఏదైనా కేంద్ర చట్టాన్ని వర్తింపజేయడం కోసం , ఏదైనా అసహ్యకరమైన అంశం లేదా సందర్భంలో తప్ప:-

(9) ఇతర సివిల్, క్రిమినల్ మరియు రెవెన్యూ న్యాయస్థానంలకు, ప్రభుత్వ కార్యాలయాలకు మరియు న్యాయమూర్తులకు, మేజిస్ట్రేట్‌లకు, అధికారులు లేదా అధికారులకు సూచించినవి అటువంటి న్యాయస్థానంలు, కార్యాలయాలు మరియు న్యాయమూర్తులు , మేజిస్ట్రేట్‌లు, అధికారులు లేదా రాజస్థాన్‌లోని లేదా అధికారులకు సూచనలుగా పరిగణించబడతాయి.

ఆర్డినెన్స్ I/1949 లో నిర్వచించిన "రాజస్థాన్" అనే పదానికి రాజస్థాన్ యొక్క సమైక్య రాష్ట్రం అని అర్థం మరియు విభాగం 5(9) లో పేర్కొన్న "న్యాయమూర్తులు మరియు ఇతర అధికారులు" తప్పనిసరిగా సేవలో ఉన్నవారిగా పరిగణించబడాలని ఉన్నత న్యాయస్థానం పేర్కొంది. రాజస్థాన్ యొక్క సమైక్య రాష్ట్రం , దీని ప్రకారం , విభాగం 7 (3) (బి) అర్థంలో భాగంగా శ్రీ సుఖ్‌దేవ్ నారాయణ్ జిల్లా న్యాయమూర్తిగా ఉండలేరని మరియు ఆ విభాగం కింద ఇండస్ట్రియల్ ట్రిబ్యునల్‌గా అతని నియామకం చెల్లదని వారు పేర్కొన్నారు. ఈ అప్పీలును స్వల్పకాలానికి నిర్ణయించవచ్చని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము. పారిశామిక విభేదాలు (అపిలేట్ ట్రిబ్యునల్) చట్టం (48/1950,) మే 20, 1950 నుండి అమలులోకి వచ్చింది. విభాగం 34 ద్వారా పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టం, 24 అని అందించబడింది . 1947 నాటి , వివరాల జాబితా మరియు వివరాల జాబితా లో పేర్కొన్న పద్ధతిలో ఉప-విభాగం (2) ప్రత్యామ్నాయంగా పారిశ్రామిక చట్టంలోని విభాగం (1)కి కింది విధంగా సవరించ బడుతుంది:-

"ఇది జమ్మూ మరియు కాశ్మీర్ రాష్ట్రం మినహా భారతదేశం మొత్తానికి విస్తరించింది."

మేము ఇప్పటికే చెప్పినట్లుగా , శ్రీ సుఖ్‌దేవ్ నారాయణ్ నియామకం అక్టోబర్ 9, 1950న జరిగింది , అంటే పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టం రాజస్థాన్‌కు వర్తించిన తర్వాత. నియామకం చెల్లుబాటుకు సంబంధించిన ప్రశ్నను నిర్ణయించడంలో ఆర్డినెన్స్ 4/1950 లోని నిబంధనలను అమలు చేయాల్సిన అవసరం లేదు. చట్టం 48/1950 యొక్క విభాగం 34 ఆధారంగా వాదనను అప్పీలుకు అనుమతి కోసం దరఖాస్తు విచారణ సమయంలో ఉన్నత న్యాయస్థానం ముందు ఉంచబడింది మరియు విభాగం 34 దృష్ట్యా రాజస్థాన్ కేంద్ర చట్టాల ఆర్డినెన్స్ యొక్క నిబంధనలను అనుసరించాలని వాదించారు.

అవి విభాగం 5/ 1950, ఉప-విభాగాలు (7) మరియు (9), సవరించబడింది లేదా రద్దు చేయబడింది, అయితే ఈ వాదనను అప్పీల్‌లో వారి ముందు లేవనెత్తినప్పటికీ , దాని వల్ల ఎటువంటి తేడా ఉండదని ఉన్నత న్యాయస్థానం గమనించింది. 1947 పారిశ్రామిక వివాదాల తర్వాత, చట్టం 48/1950, పారిశ్రామిక వివాదాల (అపిలేట్ ట్రిబ్యునల్) చట్టంలోని విభాగం 34 ద్వారా రాజస్థాన్‌కు విస్తరించ బడిందని రాష్ట్రం తరపున అడ్వకేట్ జనరల్ అయిన మిష్టర్ హజెలా మునుపటి నిబంధనలు విభాగం 34 ద్వారా సవరించబడ్డాయి మరియు 1950 నాటి రాజస్థాన్ కేంద్ర చట్టాల ఆమోదించిన ఆర్డినెన్స్ 4 లోని విభాగం 5కి లోబడి చదవడం సాధ్యం కాదు అని మన ముందు వాదించారు. ఈ వివాదంలో బలం ఉందని మేము భావిస్తున్నాము. విభాగం 34 ప్రభావం, మేము ఇప్పటికే సూచించినట్లుగా , పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టం , 1947 యొక్క ప్రాదేశిక అనువర్తనాన్ని రాజస్థాన్‌తో సహా భారతదేశం మొత్తానికి విస్తరింపజేయడం, మినహాయింపు జమ్మూ మరియు కాశ్మీర్ రాష్ట్రం మాత్రమే. అందువల్ల పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టం , 1947 లోని విభాగం 7(3) (ఎ) మరియు (బి)లో వరుసగా ఉపయోగించిన " ఉన్నత న్యాయస్థానంలోని ఒక న్యాయమూర్తి మరియు ఒక జిల్లా న్యాయమూర్తి" అనే పదాలను " పూర్వపు జోధ్‌పూర్ రాష్ట్రంలో ఉన్నత న్యాయస్థానంలోని ఒక న్యాయమూర్తి మరియు జిల్లా న్యాయమూర్తి". 1950 ఆర్డినెన్స్ 4 లోని విభాగం 5 ను వర్తింపజేయడానికి ఇప్పుడు ఎటువంటి అవకాశం లేదు , రాజస్థాన్ ఉన్నత న్యాయస్థానం ఆర్డినెన్స్ 1949 ప్రకారం ఉన్నత న్యాయస్థానం న్యాయమూర్తి మరియు జిల్లా న్యాయమూర్తి మాత్రమే అనుమతించ గలరు , ఆర్డినెన్స్ నెం. 4/1950లోని విభాగం 5 (9) యొక్క అర్థంలో రాజస్థాన్ జిల్లా న్యాయమూర్తి లేదా రాజస్థాన్‌లో అని అర్థం. తదనుగుణంగా శ్రీ సుఖ్‌దేవ్ నారాయణ్ నియామకం ఖచ్చితంగా చెల్లుబాటు అయ్యేవాడు అని మేము భావిస్తున్నాము..

తదనుగుణంగా మేము ఉన్నత న్యాయస్థానం ఉత్తర్వును పక్కన పెట్టాము , కాని ఖర్చులు లేకుండా ప్రతివాది ప్రాతినిధ్యం వహించనందున.

అప్పీలుదారు ఏజెంట్: *ఆర్ హెచ్ ధేబార్.*